

OSLO TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 23.12.2024

Sak nr.: 24-200884TVI-TOSL/08

Dommer: Tingrettsdommer Rune Klausen

Saken gjelder: Begjæring om midlertidig forføyning

Foreningen Våre Rovdyr

Advokat Carl Philip Funder Fleischer

Noah For Dyrs Rettigheter

Advokat Carl Philip Funder Fleischer

mot

Staten v/Klima og Miljødepartementet

Foreningen Våre Rovdyr, Noah For Dyrs Rettigheter har begjært midlertidig forføyning overfor Klima og Miljødepartementet med følgende påstand:

1. Staten forbys å gjennomføre lisensfelling av familiegrupper og revirmarkerende par av ulv innenfor ulvesonen i lisensfellingsperioden med oppstart 1. januar 2025.
2. NOAH – for dyrs rettigheter og Foreningen Våre Rovdyr tilkjennes erstatning for saksomkostninger.

I begjæringen er i det vesentligste anført følgende:

1. Innledning

Den ideelle organisasjonen NOAH - for dyrs rettigheter («NOAH») og Foreningen Våre Rovdyr («FVR») begjærer herved midlertidig forføyning mot staten ved Klima- og miljødepartementet («KLD») med krav om stans i lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen i lisensfellingsperioden som begynner 1. januar 2025, som følge av at KLDs vedtak 20. desember 2024 er internrettslig ugyldig og materielt i strid med Norges folkerettslige forpliktelser etter Bernkonvensjonen.

Klagevedtaket slår fast at inntil 12 ulver skal skytes til sammen i de tre familiegruppene Risberget-Ulvåa, Boksjøreviret og Fjornshöjdenreviret.

2. Fare ved opphold – krav om midlertidig forføyning uten forutgående muntlig forhandling

Det er fare ved opphold idet lisensjakten starter 1. januar 2025 og at ulvene trolig vil bli skutt etter kort tid fordi de blir ringet inn med flaggliner, og derved reelt sett er innesperret når de påskytes. Ulv er en kritisk truet art, og bestanden er nå på sitt laveste nivå siden 2014. Det begjæres derfor kjennelse uten forutgående muntlig forhandling jf. tvisteloven § 32-7 (2).

3. Sakens bakgrunn og faktiske sider

3.1. Ulvebestanden i Norge er kritisk truet og det er påvist kun 24-33 ulver med helnorsk tilhold i 2024

Kvoten for lisensfelling i de tre familiegruppene innenfor sonen er på 12 dyr, men forvaltningen vet ikke om det finnes mer enn fem individer til sammen i de aktuelle familiegruppene.

Rovdata skriver 16. desember 2024 om overvåkningen av ulvebestanden i Norge: «Hittil i vinter er det påvist til sammen 39-50 ulver i Norge, hvorav 24-33 med foreløpig helnorsk tilhold, 6-7 med tilhold på begge sider av riksgrensen, og 9-10 med usikker grensestatus.»

Antall ynglinger av ulv registrert i Norge pr. desember 2024 var 4,5 – det vil si nedre del av bestandsmålet (4-6 ynglinger). For alle praktiske formål kan den norske ulveforvaltningen siden 2017 oppsummeres slik:

- Utenfor ulvesonen, som utgjør ca. 95 % av Norges fastlandsterritorium, tillates ingen ulv å etablere seg og all ulv er gjenstand for jakt fra 01.12 til 31.05 med sikte på å holde arealet fritt for ulv.
- Innenfor ulvesonen, som utgjør ca. 5 % av Norges fastlandsterritorium, praktiseres bestandsmålet strengt og som en øvre grense, slik at det ikke skal være mer enn ca. 30 individer med helnorsk tilhold (tilsvarer ca. 3 ynglinger) samt andel av revirer med tilhold dels i Sverige, dels i Norge (i sum ca. 4-6 ynglinger).

Ulvebestanden i Sverige er sterkt truet, og den sørsandinaviske populasjonen er definert som truet (vulnerable) på IUCNs rødliste. Den er dermed den mest truede populasjonen i Europa, og for øvrig også en av, om ikke den, genetisk mest sårbare ulvepopulasjoner på verdensbasis.

3.2. Vedtak om lisensfelling høsten 2024

De regionale rovviltnemndene i region 4 og 5 fattet vedtak om lisensfelling 11. september 2024.

Ingen av klagen ble tatt til følge, hverken av rovviltnemndene (dissens 8-2) eller av KLD. Det bemerkes at svenske myndigheter ikke motsatte seg lisensfelling på norsk side av grenserevir, men bemerket at det er beklagelig at norske myndigheter ønsker å felle et revir som det ikke er noe konflikt rundt.

Miljødirektoratets faglige vurdering inneholder forøvrig tvil om bestandsmålet vil nås i 2024/2025, samt fraråding av å felle ulv i Fjornshöjdenreviret og tilrådning om å vurdere innhenting av DNA fra Boksjøreviret før eventuelt vedtak om felling i dette. Det vises til vedtaket side 8 og 9, der dette er gjengitt.

Miljødirektoratets faglige vurdering 4. november 2024 og tilleggsvurdering 16. desember 2024 er ikke å finne på E-innsyn, og er derfor ikke fremlagt med denne begjæringen. Så langt de er relevante fremstår de imidlertid å være gjengitt i vedtaket til KLD.

3.3. Foreløpig internrettslig rettsavklaring i Høyesteretts dommer av 26. mars 2021 (HR-2021-662-A) og 16. mai 2023 (HR-2023-936-A)

Frem til 2017 har alle vedtak om felling av ulv i Norge vært begrunnet i hensynet til å avverge skade på husdyr.

Fra og med 2017 begynte forvaltningen – i fravær av at ulv var noen reell og aktuell trussel mot beitedyr – å begrunne fortsatt felling av ulv med nml. § 18 bokstav c) om at det er en offentlig interesse av vesentlig betydning at ulvebestanden ikke er over bestandsmålet.

Miljøvernorganisasjonene har ikke vært enig i dommene fra Høyesterett, men har måttet akseptere dem som foreløpig nasjonal rettsavklaring, og avventet Bernkonvensjonens avgjørelse på klagesak mot Norge, inngitt av NOAH m.fl. 2022. Siden våren 2023 har det så funnet sted en vesentlig rettsutvikling/rettsavklaring knyttet til forståelsen av forpliktelsen i Bernkonvensjonen.

3.4. Klager mot Norge til Bernkonvensjonens stående komité fører frem og sak for brudd på konvensjonen åpnes for første gang mot Norge 6. desember 2024

NOAH med flere hadde klaget Norge inn for Den stående komitéen til Bernkonvensjonen. Klagebehandlingen ble imidlertid satt på vent i påvente av Høyesteretts siste rettsavklaring nasjonalt. Etter at klagebehandlingen ble gjenopptatt, er det i 2024 sendt to formelle brev fra Bernkonvensjonen til Norge, der det påpekes at den norske ulveforvaltningen er i strid med Bernkonvensjonen.

I brev 15. april 2024 uttrykte Bernkonvensjonens Byrå sterk bekymring over den norske praksisen. Til tross for det alvorlige og tydelige ordlaget, medførte dette ingen justering fra norsk side. I nytt brev 11. oktober 2024 gjentok Byrådet sin sterke bekymring.

Til tross for at det i helt klart ordelag fremkommer av brevet at teoretisk fare, trygghet og psykososiale forhold ikke er tilstrekkelig til å oppfylle «offentlige interesser av vesentlig betydning», fattet rovviltnemndene vedtak med nettopp slik begrunnelse høsten 2024.

Da Norge heller ikke etter dette siste brevet gjorde noen justering av ulveforvaltningen, åpnet Den stående komité sak mot Norge 6. desember 2024 for brudd på Bernkonvensjonen.

Den stående komité er Bernkonvensjonens høyeste organ, der alle medlemsland er representert. Det er beslutninger fra Den stående komité som er styrende innen Bernkonvensjonen og åpning av en formell case-file er det sterkeste virkemiddelet konvensjonen har mot et medlemsland som begår brudd på konvensjonen. Den stående komité åpnet bruddsak mot Norge i møtet 2. - 6. desember 2024.

Det er særlig relevant at komiteen i møtereferatets avsnitt 176 slår fast at den rettslige begrunnelsen for felling av ulv i vedtaket, er i strid med Bernkonvensjonen art. 9, og uavhengig av hvilken vernestatus arten har.

Det er videre særlig relevant at komitéen i avsnitt 177 ber Norge avstå fra å avlive familiegrupper og revirmarkerende par innenfor ulvesonen, med de forpliktende formuleringen «[c]alled upon» og «abstain». Dette er ikke ”myke” formuleringer. I Cambridge Dictionary er det f.eks. definert som «to ask formally for someone to do something».

Sak for brudd åpnes ved at det åpnes en såkalt case-file. Denne forblir åpen inntil krenkelsen opphører eller landet forlater Bernkonvensjonen.

Norge har tidligere blitt klaget inn til Bernkonvensjonen på grunn av ulveforvaltningen, men dette er første gang noensinne at Bernkonvensjonens organer tar klagen til følge og åpner sak mot Norge for krenkelse som følge av rovdyrforvaltningen.

3.5. Kort om betydningen av at ulvens vernestatus nedgraderes fra Strengt beskyttet (nivå 3) til Beskyttet (nivå 2)

I det samme møtet, protokollens pkt. 4.2 avsnitt 30-39, vedtok Den stående komité å nedgradere vernenivået til ulven fra det strengeste til det nest strengeste vernenivået.

Nedgraderingen av vernenivået for ulv fra Strengt beskyttet til Beskyttet, har ingen konsekvens for norsk ulveforvaltning. Nedgraderingen av vernenivået for ulv til ”Protected” vil tidligst tre i kraft 6. mars 2025.

4. Hovedkravet: Vedtaket er ugyldig som følge av rettsanvendelsesfeil og saksbehandlingsfeil

NOAH og FVR gjør gjeldende at KLDs vedtak 20. ds. er ugyldig som følge av feil lovtolkning, både av naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen samt svikt i alminnelig juridisk metode og forståelse av presumsjonsprinsippet om forholdet mellom intern rett og folkeretten.

Videre anføres det at vedtaket er ugyldig som følge av at begrunnelsen i vedtaket er så mangelfull at det utgjør saksbehandlingsfeil.

Vedtaket mangler fullstendig vurdering av:

- Avviket mellom departementets tolkning av Bernkonvensjonen og Bernkonvensjonens organers tolkning av Bernkonvensjonen
- Om KLD mener at Bernkonvensjonens organer tolker sin egen konvensjon feil, eller om KLD med vedtaket mener forsettlig å bryte Bernkonvensjonen
- Konsekvensene for Norge av at KLD bryter en folkerettslig forpliktelse

Det eneste KLD skriver er på side 10 i vedtaket:

«Om forholdet til Bernkonvensjonen uttalte Høyesterett i HR-2021-662-A at nml. § 18 første og andre ledd langt på vei er formet etter mønster av Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, og må tolkes i samsvar med forpliktelsene i konvensjonen. I saken viste Høyesterett også til at det følger av Bernkonvensjonen artikkel 2 at Norge har visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde bestandene av vill flora og fauna, inkludert ulv. Høyesterett la til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur. Høyesterett fant det derimot klart at Norge ikke bryter Bernkonvensjonen artikkel 2 så lenge den norske delbestanden av ulv er så stor at bestandsmålet nås. Departementet legger til grunn at nml. gjennomfører Norges folkerettslige forpliktelser etter Bernkonvensjonen, og at et vedtak om lisensfelling som oppfyller vilkårene i norsk rett ikke er i strid med konvensjonens bestemmelser. Departementets vurdering er at åpning av klagesaken under Bernkonvensjonen ikke endrer på denne konklusjonen.»

NOAH og FVR gjør gjeldende at det rettslig sett er en fullstendig sviktende begrunnelse fra KLD å vise til Høyesterettsdommer avsagt før den nye faktiske og rettslige utviklingen som kulminerte med krenkelsessak mot Norge; istedenfor å adressere den kritikk, rettledning og pålegg som nå er gitt til Norge fra Bernkonvensjonens øverste organ. Den stående komité var godt kjent med Høyesteretts avgjørelser fra 2021 og 2023, da den åpnet sak mot Norge i desember 2024. Høyesterett derimot var naturligvis ikke kjent med Den stående komité's syn av 2024 da dommene ble avsagt i 2021 og 2023. Departementet kan derfor ikke tillegge Høyesterett å ha avfeid den autoritative tolkningen fra Bernkonvensjonens øverste organ og formell åpning av sak mot Norge, når dette ble stadfestet først 6. desember 2024.

Det står ingenting i Høyesteretts to dommer om at tolkning og pålegg fra Bernkonvensjonens organer i fremtiden, skal avfeies uten at departementet gjør en selvstendig vurdering av A) om tolkningen eventuelt skal anføres å være feil eller B) om staten forsettlig skal velge å bryte Bernkonvensjonen.

NOAH og FVR anfører at Høyesteretts to dommer om norsk ulveforvaltning med sikkerhet ville hatt et annerledes innhold dersom de var avsagt etter utviklingen i 2024. Det kan i hvert fall ikke legges til grunn at Høyesterett ville ha avfeid som irrelevant det som har fremkommet i saken mot Norge, slik KLD nå gjør.

Lovgivers intensjon med vedtagelsen av naturmangfoldloven, herunder § 18, er å gjennomføre og oppfylle Bernkonvensjonen i norsk rett.

Det følger derfor ikke bare av presumsjonsprinsippet, men også direkte av naturmangfoldloven og lovens forarbeider at loven skal tolkes i samsvar med Bernkonvensjonen.

NOAH og FVR anfører derfor at det må foreligge klare og tydelige holdepunkter fra enten lovgiver eller domstolene dersom naturmangfoldloven § 18 skal tolkes slik at den kommer i konflikt med Bernkonvensjonen art. 2, 6 og 9.

Dersom enten lovgiver eller Høyesterett klart slår fast at norsk lov skal tolkes slik at det oppstår folkerettsstrid, så må tingretten akseptere dette som gjeldende nasjonal rettstilstand jf. det dualistiske prinsipp. Men inntil rette myndigheter har tatt et klart og overveid standpunkt til spørsmålet om folkerettsbrudd, er det både rettsanvendelsesfeil og saksbehandlingsfeil om domstolene tolker naturmangfoldloven slik at den kommer i strid med Bernkonvensjonen (som den nettopp skal oppfylle).

Hvorvidt rettsoppfatningen i Høyesteretts to dommer fra 2021 og 2023 bygger på feiltolkning av Bernkonvensjonen eller om det har vært en rettsutvikling – på dette svært aktuelle og progressive rettsfeltet – er uten betydning. Poenget er at det Høyesterett aksepterte som å være i tråd med Bernkonvensjonen i 2021 og 2023, ikke er det i 2024. NOAH og FVR anfører at det samtidig – uansett – er en klar saksbehandlingsfeil at vedtaket ikke har noen drøfting av om vedtaket er folkerettsstridig.

Dersom KLD i sitatet ovenfor gir uttrykk for en rettsanvendelse som bygger på at det Høyesterett (prejudisielt) har lagt til grunn i 2021 og 2023, innebærer at et annet syn fra Bernkonvensjonens øverste organ for fremtiden automatisk skal avvises/forkastes av forvaltningen i Norge, er det en så grov rettsanvendelsesfeil og saksbehandlingsfeil at vedtaket er klart ugyldig av den grunn.

Det vises også til konklusjonen i Justisdepartementets Lovavdelings vurdering i JDLOV-2016- 7859:

«Det materialet som er stilt til Lovavdelingens disposisjon, gir ikke grunnlag for å konstatere at vilkårene for felling av ulv er oppfylt i de aktuelle tilfellene. Det er klartest når det gjelder vilkårene etter Bernkonvensjonen artikkel 9. Det er ikke så klart når det gjelder naturmangfoldloven § 18. En eventuell internrettslig adgang til å

tillate felling fritar imidlertid uansett ikke Norge fra de folkerettslige forpliktelsene etter Bernkonvensjonen.»

NOAH og FVR finner grunn til å nevne at det Bernkonvensjonens organer har slått fast nå i 2024, er det samme som departementene selv mente i 2016 og 2017.

Bernkonvensjonens organer har nå i 2024 slått fast at det departementets fagfolk etter beste skjønn og metode mente i 2017, var helt riktig. Forøvrig bemerkes det også at ulvebestanden i Norge var vesentlig større på det tidspunktet enn den er idag. I denne sammenheng nevnes det også at Høyesterett i HR-2023-936-A har uttalt at ulvebestanden i Norge på de aktuelle vedtakstidspunkt over tid hadde ligget over bestandsmålet med god margin.

Dette er ikke tilfellet lenger nå. Tvert imot er bestanden på sitt laveste siden 2014 etter intensivert nedskyting de siste årene.

I avsnitt 41 skriver Høyesterett videre i samme dom:

«Av ulvefelling I-dommen avsnitt 105 følger som nevnt at det utenfor ulvesonen i utgangspunktet gjelder en presumsjon for at ulv kan felles når bestandsmålet er nådd. I lys av det jeg har sagt, kan jeg ikke se at den samme presumsjonen får anvendelse innenfor ulvesonen, hvor forutsetningen altså er at ulven har et sterkere vern enn utenfor. Innenfor sonen vil de konkrete omstendighetene i større grad bli avgjørende.»

Høyesterett skriver således tydelig i både Ulvefelling I og Ulvefelling II at bestandsmålet rettslig sett ikke skal være avgjørende innenfor ulvesonen, men at det også der skal tillegges vekt i en konkret totalvurdering. I KLDs vedtak 20. ds. står det gjentatte steder at det er utført en konkret vurdering, men den er påfallende innrettet mot å holde bestanden nøyaktig på bestandsmålet og i nedre del av intervallet.

NOAH og FVR anfører at KLD i vedtaket 20. ds. både har valgt å trosse Bernkonvensjonens autoritative rettsanvendelse og pålegg til Norge på den ene siden og på den andre siden overforenklet og feilaktig utlagt Høyesteretts prejudikatavgjørelser i HR-2021-662-A og HR- 2023-936-A.

Det fremkommer etter NOAHs og FVRs syn temmelig klart av premissene i Høyesteretts to dommer at de ikke åpner for hverken å styre etter bestandsmålet innenfor ulvesonen eller å overse eller ignorere den rettsutviklingen som følger av vedtaket i Bernkonvensjonen 6. desember 2024 mot Norge, under kun en ren henvisning til Høyesteretts to tidligere dommer.

Det foreligger etter dette oppsummert rettsanvendelsesfeil ved at KLD har tolket både naturmangfoldloven, Bernkonvensjonen og Høyesteretts dommer i HR-2021-662-A og HR- 2023-936-A feil. Det foreligger rettsanvendelsesfeil ved manglende vurdering og anvendelse av presumsjonsprinsippet om at norsk rett forutsettes å være i tråd med folkeretten. Det foreligger saksbehandlingsfeil som følge av uriktig og sterkt mangelfull begrunnelse for vedtaket.

5. Sikringsgrunn

Erfaringsmessig blir ulvene skutt i løpet av få dager etter jaktstart 1. januar 2025. Det følger av sikker praksis i tidligere tilsvarende saker at det foreligger sikringsgrunn jf. tvisteloven § 34-1. Dersom det ikke besluttet forføyning innen 1. januar 2025 vil gjennomføring av kravet bli umulig fordi ulvene mest sannsynlig vil være skutt og den rettslige interessen bortfalt.

6. Oppsummering

Det anføres etter dette at både hovedkravet og sikringsgrunn er sannsynliggjort jf. tvisteloven § 34-2.

7. Saksomkostninger

Dersom forføyningskravet tas til følge, krever NOAH og FVR erstatning for utgifter til rettshjelp og rettsgebyr jf. tvisteloven §§ 20-2 jf. 20-5. Utgifter til rettshjelp utgjør i sum kr. 48.750,-. I tillegg kommer rettsgebyr.

8. Avslutning og påstand

NOAH og FVR tolker avsnitt 177 i protokollen fra møtet i Den stående komité som et pålegg til norske myndigheter, og formulerer derfor påstand i tråd med pålegget til å omfatte familiegrupper og revirmarkerende par innenfor ulvesonen.

NOAH og FVR legger ned slik

Påstand:

1. Staten forbys å gjennomføre lisensfelling av familiegrupper og revirmarkerende par av ulv innenfor ulvesonen i lisensfellingsperioden med oppstart 1. januar 2025.
2. NOAH – for dyrs rettigheter og Foreningen Våre Rovdyr tilkjennes erstatning for saksomkostninger.

Rettens vurdering

1. Innledning

For at en begjæring om midlertidig forføyning skal kunne tas til følge, må saksøkeren som hovedregel sannsynliggjøre et hovedkrav og alltid en sikringsgrunn, jf. tvisteloven § 34-2.

2. Fare ved opphold – unntak fra vilkåret om sannsynliggjort hovedkrav

På grunnlag av de opplysninger som er gitt i begjæringen, anser retten det ikke nødvendig å ta stilling til om saksøkerens hovedkrav er sannsynliggjort.

Twisteloven § 34-2 annet ledd fastsetter at retten kan beslutte midlertidig forføyning selv om hovedkravet ikke er sannsynliggjort, dersom det foreligger fare ved opphold. Det må her dreie seg om en kvalifisert grad av fare ved opphold, jf. Schei m.fl. sin lovkommentar på Juridika med videre henvisninger. Om det foreligger tilstrekkelig grad av fare ved

opphold, må avgjøres etter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, der også sannsynlighetsgraden for hovedkravet må hensyntas, samt konsekvensene av en avgjørelse i den ene eller annen retning jf. Ot.prp. nr. 65 side 293.

Retten viser konkret i denne saken til at konsekvensene av at forføyning ikke besluttet nå er meget store for ulven og de interesser saksøkeren etter sitt formål skal ivareta, idet ulvene sannsynligvis blir skutt i løpet av kort tid etter jaktstart 1. januar 2025. Det er ikke mulig å gjennomføre muntlig forhandling og deretter treffe avgjørelse, i tråd med hovedregelen i tvisteloven §32-7, før jakten starter.

Konsekvensene for staten ved en forføyning nå, er i første omgang at gjennomføringen av vedtaket om ulvefelling må utsettes til etter at muntlig forhandling er avholdt og ny avgjørelse er truffet.

Retten legger ved vurderingen av vilkåret om «fare ved opphold» betydelig vekt på at slike muntlige forhandlinger kan avholdes i løpet av kort tid. Retten viser videre til grunn at det er mulig for retten å treffe ny avgjørelse etter muntlig forhandling på et tidspunkt der det er tilstrekkelig med tid til å gjennomføre ulvefelling – dersom retten skulle komme til at forføyningen ikke tas til følge.

Slik saken nå er opplyst, taler ikke sannsynligheten for at saksøkeren vil vinne frem med sitt hovedkrav på avgjørende måte mot at forføyning besluttet nå.

Etter en samlet vurdering er retten kommet til at det foreligger en slik kvalifisert grad av fare ved opphold at forføyning kan besluttet selv om hovedkravet ikke skulle være sannsynliggjort. Retten finner det etter omstendighetene ikke nødvendig å gå nærmere inn på hovedkravet.

3. Sikringsgrunn

På grunnlag av framstillingen i begjæringen anser retten det også tilstrekkelig sannsynliggjort at saksøkte har opptrådt på en måte som gir grunn til å frykte for at forfølgningen eller gjennomføringen av kravet ellers ville bli vesentlig vanskeliggjort dersom midlertidig forføyning ikke blir besluttet, og dessuten at det er nødvendig for å få en midlertidig ordning i et omtvistet rettsforhold for å avverge en vesentlig skade eller ulempe, slik at det foreligger sikringsgrunn både etter tvisteloven § 34-1 bokstav a og b.

Det er rettens vurdering - slik saken nå er opplyst - at saksøkeren uten forføyning sannsynligvis vil påføres vesentlig skade eller ulempe. Retten viser til de forhold som er nevnt ovenfor i vurderingen av 'fare ved opphold'. De aktuelle ulvene blir sannsynligvis i løpet av få dager etter jaktstart 1. januar 2025. Ulvene og de interesser saksøkerne søker å beskytte ved den midlertidige forføyningen, blir dermed påført vesentlig skade eller

ulempe uten forføyning. Gjennomføringen av hovedkravet blir i et slikt tilfelle også umuliggjort.

4. Forholdsmessighetsvurdering

Forføyningen går etter saksøkerens påstand ut på at staten forbys å gjennomføre lisensfelling av familiegrupper og revirmarkerende par av ulv innenfor ulvesonen i lisensfellingsperioden med oppstart 1. januar 2025. Retten utformer slutningen i tråd med påstanden, og legger til grunn at forbudet dermed også omfatter Miljødirektoratet og underliggende etater.

Retten kan ikke se at den skade eller ulempe som saksøkte blir påført ved en slik forføyning står i åpenbart misforhold til den interesse saksøkeren har i at forføyningen blir besluttet, jf. tvisteloven § 34-1 andre ledd. Det vises til det som er uttrykt ovenfor, herunder at muntlige forhandlinger eventuelt kan gjennomføres raskt dersom saksøkte begjærer dette.

5. Avslutning, sakskostnader med mer

Begjæringen om midlertidig forføyning blir etter dette å ta til følge.

Iverksettelse av den midlertidige forføyningen kan ikke avverges eller oppheves ved sikkerhetsstillelse.

Etter resultatet skal saksøkeren tilkjennes sakskostnader, jf. tvisteloven § 32-10, jf. § 20-2 første ledd. Saksøkeren har krevd erstattet utgifter til prosessfullmektig med kr. 39.000,- tillagt merverdiavgift med kr. 9.750,- Rettsgebyr med kr. 3.192,- kommer i tillegg. Retten finner at sakskostnader som krevd har vært nødvendige hensett til sakens omfang og kompleksitet. Sakskostnader tilkjennes etter dette med kr. 51.942,-.

Retten har funnet at det er fare ved opphold, og har truffet avgjørelse i saken uten at partene har vært innkalt til muntlig forhandling, jf. tvisteloven § 32-7 annet ledd. Av samme grunn har saksøkte heller ikke fått anledning til å uttale seg før beslutning ble fattet.

SLUTNING

1. Staten forbys å gjennomføre lisensfelling av familiegrupper og revirmarkerende par av ulv innenfor ulvesonen i lisensfellingsperioden med oppstart 1. januar 2025.
2. Staten v/Klima og Miljødepartementet betaler samlet kr. 51.942,- i sakskostnader til Foreningen Våre Rovdyr og NOAH For Dyrers Rettigheter innen to uker etter forkynning av denne kjennelsen.

Rune Klausen

Partene og enhver annen som rammes kan ved henvendelse til Oslo tingrett, C. J. Hambros plass 4, Oslo, begjære muntlig forhandling om den midlertidige forføyningen.